

TUTKIMUSLUPAPÄÄTÖS

HAKIJA

Eolus Pörtom Vind Oy

HAKEMUS

Eolus Pörtom Vind Oy hakee Maanmittauslaitokselta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastamisesta annetun lain 84 § mukaista tutkimuslupaa yhtä uutta 110 kV voimajohtoa varten välillä Pirttikylä (Pörtom) – Kärppiö, Närpiön ja Kurikan kaupungeissa ja Teuvan kunnassa. Tutkimuslupaa haetaan kolmeksi vuodeksi.

Voimajohdon tarve

Hakemuksen mukaan suunnittelee Eolus Pörtom Vind Oy rakentaa yhden uuden 110 kV korkeajännitevoimajohdon (liityntäjohto) osuudella Pirttikylä - Kärppiö, jonka voimajohdon kautta on aikomus siirtää yhdessä uudessa tuulivoimapuistossa tuotettu sähköenergia valtakunnalliseen sähköverkkoon. Tämä uusi tuulivoimapuisto tulee sijaitsemaan Pirttikylässä (Närpiö), ja se käsittää 19 tuulimyllyä, joiden yhteenlaskettu sähköteho on noin 130 - 150 MW.

Tuulipuiston voimajohtohanke on jo vuonna 2021 esitelty viranomaisille (ELY-keskukset sekä maakuntaliitot) ja kunnille alueella.

Hakemuksen mukaan on aikomus, että uusi voimajohto (110 kV) kokonaisuudessaan toteutetaan ilmajohtona.

Suunniteltu reittivaihtoehto

Uuden voimajohdon linjaus on sellainen, että se seuraa koko sen pituudella olevaa korkeajännitejohtoa, jonka omistaa Fingrid Oyj, tämän sähkölinjan vierellä sen itäpuolella. Voimajohtolinjaus kulkee pitkin väylää Älgmossen (Pirttikylä) – Korpbacken – Koppelokallio – Tierunneva – Sepänojanmaa – Kinnasharju - Kärppiö, pitkin tätä nykyistä linjausta maastossa. Voimajohtolinjaus, joka tutkitaan, lähtee pohjoisessa Caruna Oy:n sähköasemalta Pirttikylässä ja se päättyy etelässä Kärppiön sähköasemalla (omistaja Fingrid Oyj) länsipuolella Teuvan keskustaa (kiinteistö 846-403-10-152 Kärppiön sähköasema).

Voimajohdon osan pituus tässä tutkimusluvassa on noin 23,3 km, ja uusi voimajohto kulkee maa- ja metsätalousalueella, jolla on peltoa ja pääasiassa metsää sekä myös vähän haja-asutusta. Uusi voimajohto ei ylitä mitään kantatietä tai valtatieä.

30.6.2022

MML 8963/03 04/2022

Tutkimusmenetelmät

Voimajohtoreitillä tehdään maastokartoitus sekä maaperätutkimus pylväspaikkojen ympärillä. Tutkimusalueen leveydeksi esitetään 500 metriä molempiin suuntiin johdon keskilinjasta.

Maastokartoituksessa mitataan ja selvitetään maaston muodot johtolinjan molemmiin puolin sekä muut oleelliset seikat, kuten lähelläolevat rakenteet, jotka vaikuttavat suunnitteluun, kiinteistörajat ja maan kantavuus. Voimajohtoväylän keskilinja ja pylväspaikat voimajohtolla merkitään puukepeillä maastossa. Tutkimusalueen keskilinjalla kaadetaan tutkimusta vaikeuttavat puut tarvittavalla leveydellä. Puustoa poistetaan vain vähäisessä laajuudessa. Tutkimuksesta johtuvat vahingot korvataan maanomistajalle erikseen.

Maaperätutkimukset pylväspaikoilla tehdään käyttäen maaporausta tai jotakin toista soveltuvaa menetelmää.

KUULEMINEN JA MUUT SELVITYKSET

Maanmittauslaitos on ilmoittanut lupahakemuksen vireilläolosta maanmittauslaitoksen sähköisellä ilmoitustaululla 16.3.2022 sekä sanomalehdissä 'Syd-Österbotten' 19.3.2022 ruotsiksi ja 'Ilkka-Pohjalainen' 18.3.2022 suomeksi, jotka sanomalehdet leviävät kohdealueella. Hakemusasiakirjat ovat olleet saatavilla Maanmittauslaitoksen kirjaamosta tilaamalla ja se on ollut mahdollista tutustua niihin Maanmittauslaitoksen palvelupisteissä. Kuulemiselle oli järjestetty aikaa aina 22.4.2022 asti.

Asetetun määräajan sisällä on hakemuksesta jätetty sisään yhteensä kaksi erillistä lausuntoa: Kristina ja Mikael Maars sekä yhdistys Pirttikylä 2100 r.y. useiden allekirjoittaneiden maanomistajien puolesta. Tämän viimeksimainitun lausunnon on allekirjoittanut yhteensä noin 20 henkilöä. Lausunnoissa sanotaan tiivistettynä seuraavaa.

Kristina ja Mikael Maars: Muistuttajat vastustavat uuden sähkölinjan rakentamista ilmajohtona peltoalueella ja asutusalueella ja näkevät, että toteutus maakaapelin muodossa olisi selvästi parempi vaihtoehto. Jos sähkölinjan toteutus maakaapelina ei ole mahdollista, on vaatimus, että ilmajohtolla käytetään jo olevia yhteisiä sähköpylväitä. Muistuttajat vastustavat tämän uuden voimajohtoon rakentamista ja näkevät, että sähkölinja ilmajohtona aiheuttaa haittaa ja lisäkustannuksia sekä tulomenetyksiä peltoviljelylle monessa eri muodossa. Uudet ylimääräiset sähköpylväät aiheuttavat haittaa ja kustannuksia maanviljelylle useita sukupolvia eteenpäin, ja korvaukset näistä menetyksistä eivät ole riittävät. Jos uusi linja rakennetaan käyttämällä maakaapelia tai nykyisiä olevia pylväitä, hyväksyisivät muistuttajat johtolinjauksen täysin.

Yhdistys Pirttikylä 2100 r.y. : Muistuttajat vastustavat haetun tutkimusluvan myöntöä kokonaisuudessaan. Perusteluissa sanotaan mm. seuraavaa:

30.6.2022

MML 8963/03 04/2022

Sähkölinjau ei pidä rakentaa ilmajohtona eikä ilmajohtoa varten pidä myöntää mitään tutkimuslupaa. Sähkösiiro tulee toteuttaa maakaapelina tai vaihtoehtoisesti hyväksikäyttäen jo olevia voimajohtoja. Sähkötuoantoteho tuulivoimapuistossa on hakemuksessa mitoitettu virheellisesti. Pyydetty tutkimusalueen leveys, 1.000 m, on kohtuuttoman leveä. Allekirjoittajat katsovat, että sähkölinja vähintään peltoalueella Pirttikylässä pitää toteuttaa maakaapelina. Sitäpaitsi vaaditaan, että hakija asettaa rahavakuuden ajatellen syntyvää puustomenetysten ja vahinkojen korvausta.

Maanmittauslaitos on toimittanut annetut lausunnot hakijalle tiedoksi ja pyytänyt vastineen niiden johdosta.

Eolus Pörtom Vind Oy on jättänyt sisään 21.6.2022 päivätyn vastineen.

Vastineessa esitetään tarkempi lausunto perusteluineen erikseen molempien sisäänjätettyjen lausuntojen osalla.

Yhteenvetona esitetään vastineessa seuraavaa:

Kristina ja Mikael Maars: Hakijayhtiö hakee nyt tutkimuslupaa, joka mahdollistaa tarkemman maastotutkimuksen. Tutkimuksen yhteydessä ei tehdä enempää kuin vähäisiä maastoon kohdistuvia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeellisia tutkimuksen suoritusta varten. Voimajohtoon lopullinen väylä ja muoto eivät vielä ole valmiit, vaan ne tulevat selviksi vasta maastotutkimuksen jälkeen. Yksi tavoite tutkimuksessa on löytää paras linjaus ja paras toteutus sähkölinjalle. Suunnittelussa otetaan huomioon olosuhteet alueella.

Myönnettävällä tutkimusluvalla päästään suunnittelualuetta tarkastelemaan lähemmin maastossa ja tehdään mahdolliseksi suunnittelu hankkeen toteuttamiseksi. Se ei ole poissuljettua, että osa voimajohtosta rakennetaan maakaapelina.

Pirttikylä 2100 r. y.: Tutkimuslupaa on haettu vain maastotutkimuksen suoritusta varten. Tulevan voimajohtoon lopullinen linjaus ja muut yksityiskohdat ratkaistaan suunnitteluvaiheessa myöhemmin. Tutkimuslupa ei vielä anna oikeutta minkäänlaisiin rakennustoimenpiteisiin uudella sähkölinjalla.

Hakija, Eolus Pörtom Vind Oy, esittää, että jätetyissä lausumissa ei ole esitetty mitään sellaista perustetta, joka estäisi tutkimuslupan myönnön. Hakija vaatii, että Maanmittauslaitos myöntää tutkimuslupan hakemuksen mukaisesti.

ASIAN RATKAISU

Perustelut

30.6.2022

MML 8963/03 04/2022

Lunastuslaissa tai sen esitoissa ei ole tarkemmin määrätty tutkimuslupan myöntämisen edellytyksiä. Oikeuskäytännössä (KHO 13.6.1990/2041) on tutkimuslupan edellytysten katsottu täyttyvän, kun tutkimuslupaa koskeva hanke *saattoi* lunastuslain 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olla yleisen tarpeen vaatima ja kun tutkimus oli tarpeellinen lunastuksen toimittamisen selvittämiseksi. Jos se on etukäteen selvää, että itse lunastuslupaa ei lunastus-edellytysten puuttuessa voida myöntää, ei silloin myöskään voida myöntää vastaavaa tutkimuslupaa.

Tutkimuslupaa haetaan korkeajännitevoimajohtolle, jolla sähköenergia siirretään Pirttikylän ja Kärppiön välillä. Hakemuksen mukaan on hankkeen taustalla tavoite tehdä mahdolliseksi sähköenergian siirto uuden tuulivoima-
puiston Pirttikylässä (Pörtom) ja yleisen sähköverkon välillä.

Maanmittauslaitos katsoo, että tämä voimajohtohanke tarkoittaa yleisen sähköhuollon järjestämistä yhteiskunnassa ja saattaa siten olla lunastuslain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun yleisen tarpeen vaatima.

Hallituksen esityksessä lunastuslain muuttamiseksi (HE 265/2009 vp) on 84 §:ä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa lausuttu, että ennen lunastushakemuksen tekemistä on usein tarpeen suorittaa lunastuksen kohteeksi aiotun alueen tutkimus sen selvittämiseksi, että alue soveltuu aiotulle hankkeelle, sekä lunastuksen kohteeksi tarvittavan alueen ulottuvuuden määrittämiseksi. Tällainen tutkimustarve koskee erityisesti 9 §:n 4 momentin mukaisia johtojen rakennushankkeita.

Jos esitetty lausunto koskee vain voimajohtolinjausta, ei sillä ole vaikutusta tutkimuslupan edellytyksille. Tässä tutkimuslupavaiheessa ei vielä millään tavalla eikä missään laajuudessa ratkaista kysymystä voimajohdon linjauksesta. Nyt ei myöskään ollenkaan ratkaista, jos on edellytykset myöntää lunastuslupa voimalinjalle. Jos lunastuslupaa hankkeelle ei myönnetä, joutuu hakijayhtiö aloittamaan selvitykset uudelleen lähtötilanteesta. Asianosaisten vaatimukset kohdistuvat itse voimalinjan rakentamista vastaan, mutta niissä ei esitetä mitään perusteluja sille, miksi tutkimuslupaa ei voitaisi myöntää.

Maanmittauslaitos katsoo, että maastotutkimus on tarpeen hankkeen suunnittelun kannalta.

Maanmittauslaitos toteaa, että tutkimuslupa ei kumoa esimerkiksi luonnon-suojelulain tai muinaismuistolain asettamia rajoituksia tai vaatimuksia alueen käytölle, vaan maastotutkimuksia suorittavan tahon on oltava selvillä näiden lakien sisällöstä ja otettava ne huomioon maastotutkimuksia tehdessään.

Jos hanke myöhemmin etenee lunastuslupavaiheeseen, kuullaan siinä vaiheessa kuntaa sekä tiettyjä viranomaisahoja. Jos hankkeella on ympäristönsuojelun kannalta huomattava merkitys, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (Ympäristö -vastuualue) varattava tilaisuus antaa lausunto

30.6.2022

MML 8963/03 04/2022

asiassa. Jos lunastuslupahakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, on vaadittavista selvityksistä hakemusasiakirjoissa säädetty lunastuslain 5 §:ssä.

Mikäli hankkeelle myönnetään lunastuslupa, tulee sen jälkeen vireille lunastustoimitus, missä määrätään korvaukset lunastettavan omaisuuden omistajalle täyden korvauksen periaatteella lunastuksen vuoksi aiheutuvista taloudellisista menetyksistä. Tällaisia ovat mm. maa- ja metsätaloudelle aiheutuvat haitat ja vahingot.

Eri reittivaihtoehtojen arviointi ei kuulu tutkimuslupavaiheeseen, vaan mahdollisesti tulevaan lunastuslupan käsittelyyn. Myöskään linjan rakentamiseen liittyvien teknisten vaihtoehtojen arviointi (esim. pylvästyypit) eivät sisälly tutkimuslupavaiheeseen. Tällaiset seikat on kuitenkin hyvä tässä vaiheessa saattaa tutkimuslupan hakijan tietoon, jotta ne mahdollisuuksien mukaan voidaan ottaa huomioon linjan jatkosuunnittelussa.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää Eolus Pörmö Vind Oy:lle (Y-tunnus 2456946-1) tutkimuslupan Närpiön ja Kurikan kaupunkien sekä Teuvan kunnan alueella tehtäviin tutkimuksiin hakemuksen mukaisesti. Tutkimusalueen leveys on 500 m mitattuna suunnitellun voimajohdon keskilinjasta molemmilla puolilla johtoa.

Maanmittauslaitos katsoo, että se ei ole tarpeen asettaa vakuutta tutkimuksesta aiheutuvan haitan tai vahingon korvaamiseksi.

Sovelletut lainkohdat

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977) 84 §

LUPAEHDOT

1. Lupa on voimassa kolme vuotta luvan myöntöpäivästä eli aina 30.6.2025 asti.
2. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä, eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.
3. Hakijan on vähintään seitsemän päivää ennen tutkimuksen aloitusta annettava tavallisena tiedoksiantona tieto niille kiinteän omaisuuden omistajille ja käyttöoikeuksien haltijoille, joiden osoite tiedetään. Muille on tutkimuksen aloituksesta annettava tieto yleistiedoksiantona, joka on julkaistava siten kuin kunnalliset ilmoitukset on kyseisessä kunnassa julkaistava. Jäljennös tutkimuslupapäätöksestä on toimitettava sille, joka on sitä pyytänyt.

30.6.2022

MML 8963/03 04/2022

4. Tutkimus on suoritettava välttämättä tarpeettoman haitan ja vahingon aiheuttamista.
5. Vahinko, jota ei ole tutkimukselle varatun ajan loppuun mennessä korjattu, ja haitta on viipymättä korvattava. Jollei korvauksesta sovita, on korvausvaatimus esitettävä lunastustoimituksessa, jos lunastus on määrätty toimeenpantavaksi, ja muussa tapauksessa vaatimuksen esittäjän tai tutkimuksen suorittajan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa soveltuvin kohdin noudatetaan, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Toimitusta on haettava yhden vuoden kuluessa tutkimukselle varatun ajan loppumisesta ja määräyksen sen toimittamiseen antaa Maanmittauslaitos.

LAINKOHDAT

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 84, 85, 86 ja 88 §:t.

MAKSU

Maksu tutkimusluvasta määrätään MMM:n asetuksen (1461/2019) mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tästä päätöksestä tehtävä valitus ei estä tutkimuksen suoritusta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Maanmittauslaitos

Eero Palomäki (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Maanmittausinsinööri (DI)

Reijo Hautamäki (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Vastuualuepäällikkö

Päätöstä koskeviin mahdollisiin kysymyksiin vastaa ensisijaisesti Eero Palomäki.

JAKELU

Eolus Pörtom Vind Oy / Christian Augustsson

TIEDOKSI

Rejlers Finland Oy / Matti Hautero, Mikko Karhapää

VALITUSOSOITUS

Päätöksen tiedot

Maanmittauslaitoksen antama päätös luvasta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Muutoksenhakuasiakirjojen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Hallinto-oikeutena toimii Vaasan hallinto-oikeus. Sen yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. kerros, Vaasa
puhelin: (Kirjaamo) 029 56 42780
sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on mainittava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- tämä valitusosoitus tai sen jäljennös
- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, ellei se käy ilmi tästä valitusosoituksesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu viranomaiselle.

Määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun ilmoitus luvan myöntämisestä on julkaistu Maanmittauslaitoksen sähköisellä ilmoitustaululla, joka löytyy Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla <https://www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset>. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, jatkuu valitusaika vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valitusasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruudesta määrätään valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevat maksut selviävät Internet-osoitteesta: <http://www.oikeus.fi>